



Srečno '80

*želijo
vsem sodelavcem,
upokojencem,
našim vojakom,
poslovnim partnerjem
in vsem bralcem
Verige*

**DPO, samoupravni organi,
vodstvo in uredništvo glasila**

S skupnimi močmi bomo premagali težave v letu 1980

Spet je za nami leto, polno težav pa tudi uspehov pri poslovanju. Navadno ob novem letu pregledamo svoje delo za nazaj, istočasno pa že hitimo naprej, saj nas sili v to tok gospodarskih dogajanj. O vsem tem smo povprašali direktorja DO Veriga Lesce tov. Vinka Golca, dipl. ing.

Ob koncu leta lahko ocenimo poslovanje v letošnjem letu. Srečevali smo se s številnimi težavami, vendar je uspeh še kar zadovoljiv. Katere probleme ste najpogosteje reševali?

Poslovni uspeh bomo v letošnjem letu veliko boljše zaključili, kot smo ga planirali. Na žalost pa nam kljub dobrim rezultatom sredstva za obnovo tovarne ne bodo na razpolago, ker bomo z ostankom dohodka pokrili naše obveznosti iz sporazumov, ki smo jih podpisali ali ki jih nalaga zakon. Ti sporazumi so za: luški promet, železniško gospodarstvo, energijo, ceste ter sredstva za nerazvite republike.

Veliko smo v tem letu imeli problemov s prodajo v tujino zaradi velike konkurence, nadalje s podražitvami pri investicijah, za kar je bilo potreb-

no pridobiti dodatna sredstva, kadrovske težave in seveda izpeljava in uresničevanje samoupravnih aktov, predvsem tistih, ki so se sprejemali na referendumu 12. edembra in so za vsakega člana kolektiva zelo pomembni.

Investicijska dela na izgradnji nove hale za TIO in orodjarno ter skladišče so v glavnem končana. V prihodnjem obdobju nas čaka še dosti nalog v zvezi z dokončno opremo novih prostorov. Kako bodo dela potekala?

Investicijska dela na hali orodjarna — TIO bodo z nezmanjšanim tempom potekala do zaključitve. Ko bo postavljen kotel za ogrevanje prostorov, se bo takoj pričelo po izdelanih načrtih oziroma planih preseljevanje teh dveh tozdov v nove prostore. Oprema, ki je bila v projektu in je domače proizvodnje, je že v tovarni ali pa je naročena. Za del manjkajoče uvožene pa bomo vložili vse sile, da se bo uvozila, sicer celotna investicijska naložba ne bo dala še tistih ekonomskih učinkov, kot smo jih v elaboratu predvideli.

V zadnjih mesecih smo dosti časa posvečali sestavi gospo-

darskega načrta za prihodnje leto. Imeli smo težave zaradi predvidenih gospodarskih gibanj v prihodnjem letu. Zaradi splošne stabilizacije bodo morale biti tudi prodajne cene naših izdelkov stabilnejše. Kako bomo to uskladili s stalnim naraščanjem posameznih elementov stroškov?

Znano je, da gospodarstvo še danes ne ve, pod kakšnimi pogoji bo delalo v letu 1980. Neprijetno je to še predvsem za izvozno področje, o katerem se povsod govori in razpravlja, konkretnih zaključkov oziroma pogojev, pod katerimi bomo delali, pa še ne vemo.

Povedati moram, da smo imeli pri sestavi plana za leto 1980 velike težave, pa ne zaradi tega, ker ni naročil, ampak zaradi tega, ker so stroški, ki nastajajo pri naši proizvodnji, izredno visoki v naslednjem letu, cene našim izdelkom pa nam odobravajo v Beogradu. To je vedno v našo škodo, ker dobimo odobritev s 3 do 6-mesečno zamudo. Da je bil problem še večji, proizvodni tozdi niso za leto 1980 predvideli kaj bistvenega povečanja proizvodnje nasproti letošnjemu letu, to pa seveda izredno vpliva na ekonomsko učinkovitost poslovanja celotne delovne organizacije.

Splošna težnja v jugoslovanskem gospodarstvu je povečanje izvoza. Tudi naš plan izvoza za prihodnje leto se priključuje tej težnji. Zaradi izkušenj v zadnjih dveh letih obstaja

bojazen, da planiranega izvoza ne bomo dosegli. Kaj menite o tem?

Ni prav, da izvoza letos nismo v celoti dosegli. Zadevo smo sicer v drugem polletju zelo popravili, toda za vse napeke smo bili že prepozni. Kot sem že povedal pri prvem odgovoru, bomo v letu 1980 izvoz veliko bolj prioritarno obravnavali v vsej delovni organizaciji kot letos.

Osnovne smernice razvoja DO Veriga za prihodnje petletno obdobje so načrtane. V okviru občine Radovljica je predvideno tesnejše povezovanje kovinsko-predelovalne industrije. Kako bomo to uresničevali?

O sodelovanju je govora že dalj časa, vendar vsebinsko do sedaj v to problematiko še nobeden ni posegel, ampak ga vsi obravnavajo več ali manj aktivistično prikrojeno modu trenutnega razpoloženja. Ker sta tu le dve delovni organizaciji v občini, to je Veriga in Plamen, je veliko že narejenega, saj smo skupaj v SOZD SŽ. Veliko imamo že skupnega pri samem sedanjem delu, bo pa to sodelovanje oziroma povezovanje raslo z izgradnjo skupne galvanike v Podnartu, kar pa predvsem občinski faktorji premalo upoštevajo.

Nosilec razvoja Verige Lesce je program TIO in kvalitetne verige, kar je vključeno tudi v občinske smernice in v medobčinske smernice za Gorenjsko v obdobju 1981—1985. Za

uresničitev tega bodo verjetno potrebna dodatna vlaganja. O teh bomo razpravljali pri obravnavi smernic in oblikovanju temeljev plana TOZD. Kakšne težave bodo v zvezi s tem nastajale?

Nekaj težav bo zaradi naših obvez, ki jih imamo v letu 1980 in 1981. Vendar to ni prav, ker za dobrega gospodarja je vedno važen program, če je leta dober, potem ne bi smela banka postavljati ostre pogoje lastne udeležbe, ampak bi morala programe selekcionirati in sredstva dati za realizacijo takih programov. Prvi koraki pri Gospodarski zbornici Slovenije so že narejeni v tej smeri in upam, da bo zadeva toliko realizirana, da bomo za uvajanje kvalitetnih proizvodnih programov lahko dobili potrebna sredstva.

Kakšna so vaša predvidevanja za poslovanje v letu 1980?

Leto bo za združeno delo težko in računati moramo, da bomo imeli v Verigi toliko, kolikor bomo pridelali. Napačno si posamezniki v delovni organizaciji tolmačijo, da jim bo novi sporazum o delitvi in razporejanju dohodkov in delitvi OD prinesel večji OD brez večjih delovnih učinkov. Nov sporazum je prav gotovo kvalitetno veliko boljše od sedanjega, vendar ga bo treba pravilno izvajati. Če to tako bo, potem bodo tudi rezultati poslovanja boljši od sedanjih in tudi mi vsi bomo imeli več uspeha pri lastni materialni bazi.

ČLANKE ZA NASLEDNJO ŠTEVILKO
SPREJEMAMO DO 12. JANUARJA 1980

Ob otvoritvi novih proizvodnih prostorov in 10-letnici obstoja slovenskih železarn



Letošnje praznovanje dneva republike je bilo v Verigi še posebno slovesno, saj smo ob tej priliki odprli nove proizvodne prostore za TOZD Tovarna industrijske opreme in TOZD orodjarna, istočasno pa skupaj s slovenskimi železarnami praznovali 10-letnico obstoja sestavljene organizacije združenega dela Slovenske železarne. Povezava dveh dogodkov simbolizira povezavo proizvodnje jekla z njegovo predelavo in njuno pomembnost za celotno slovensko gospodarstvo.

Te naše skupne slovesnosti so se udeležili Franc Leskošek-Luka, Vinko Hafner ter predstavniki sestavljene organizacije, delovnih organizacij članic SOZD, predstavniki družbenopolitičnih organizacij občine in medobčinskih organizacij. Posebno vzdušje pa so slovesnosti dali člani kolektiva, naši upokojniki in njihovi svojci, ki so se ob tem dogodku zbrali v velikem številu.

Slovesnost je odprl predsednik delavskega sveta tov. Piščanec Miloš. V svojem govoru je poudaril, da mineva 10 let od integracije treh železarn: Železarne Jesenice, Železarne Ravne in Železarne Štore in šest let od združitve predelovalnih delovnih organizacij: Veriga — Lesce, Plamen — Kropa, Tovil Ljubljana, Žična Celje in Metalurški institut — Ljubljana. Naš SOZD je poleg vertikalne združitve povezan tudi horizontalno, kar se z nadaljnjim razvojem predelovalnih organizacij še povečuje. Pomembna je vloga SOZD Slovenskih železarn v usmerjanju razvoja in proizvodnje in predelave jekla, delitve dela in specializaciji, združevanju sredstev za investicije, marketinga in pospeševanje izvoza. To je eden tistih SOZD, ki je v veliki meri upravičil tako obliko organiziranosti združenega dela.

V nadaljevanju se je dotaknil položaja in razvojnih možnosti jeklarske industrije v Sloveniji in Jugoslaviji. Zlasti je poudaril, da slovenska strojegradna in kovinsko-predelovalna industrija potroši le 42 % proizvodnje slovenskih železarn in da uporablja pretežno masovna in manj kvalitetna

jekla. To je v nasprotju z razvojno usmeritvijo slovenskih železarn — to je prehodom na kvalitetna in plemenita jekla. Taka usmeritev je nujna in edino racionalna zaradi večjih transportnih stroškov, dražje energije in manjših proizvodnih agregatov. Iz tega sledi, da se mora slovenska strojegradnja in kovinsko predelovalna industrija usmeriti na predelavo kvalitetnejših jekel in mora to upoštevati že v naslednjem srednjeročnem planskem obdobju 1981—1985. Članice našega SOZD tem razvojnim ciljem že sledijo.

Poudaril je še pomen samoupravnega družbenega planiranja, uveljavljanja dohodkovnih odnosov v celotnem proizvodnem kompleksu, nagrajevanja po delu in rezultatih dela.

Predsednik delavskega sveta DO Veriga Lesce tov. Koman Mitja je najprej v imenu gostitelja tovarne Veriga vse navzoče pozdravil in jim zaželel prijetno počutje. V svojem govoru je predstavil nove proizvodne obrate in poudaril, da je to pomemben uspeh kolektiva Verige in SOZD Slovenske železarne, saj je porok za

preusmeritev na kvalitetnejšo proizvodnjo in večjo produktivnost, s tem pa tudi zagotavlja boljše pogoje dela ter večji osebni in družbeni standard delavcev in njihovih družin. Poudaril je, da pomeni sovlaganje Plamen Kropa, Tovil Ljubljana in Interna banka SŽ nov napredek pri uveljavljanju dohodkovnih odnosov, saj bodo vsi sovlagatelji udeleženi na skupnem dohodku.

Slavnostni govornik je bil predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Vinko Hafner. V svojem govoru je poudaril pomen, ki ga ima nova pridobitev Verige v slovenskem železarstvu, kjer združuje delo 18.000 delavcev. Zavzel se je tudi za boljšo kvalifikacijsko strukturo zaposlenih v slovenskem železarstvu, saj je slabša v primerjavi z jugoslovanskim železarstvom. Od 18.000 delavcev jih ima le 5 odstotkov visoko in višjo izobrazbo, kar 39 odstotkov pa je polkvalificiranih in nekvalificiranih. Proti temu se moramo boriti in ta neugoden trend zaustaviti. Težka fizična dela je potrebno dobro nagraditi. Tov.



Vinko Hafner je zlasti poudaril, da se moramo v Slovenskih železarnah odločno upreti proti uravnalovki, ki ne vodi k nobenemu napredu in utrjevanju naših samoupravnih odnosov.

Poudaril je zlasti velik pomen razširitve proizvodnega programa Verige na proizvodnjo pnevmatično-hidravličnih naprav in industrijske opreme s priključitvijo TOZD TIO. Zavzel se je, da moramo čim-

prej najti skupen jezik in navezati tesnejše sodelovanje s tovarno vijakov Plamen Kropa.

Po kratkem kulturnem programu, ki so ga pripravili godba na pihala Veriga Lesce in člani literarnega krožka iz Radovljice, je za dobro razpoloženje vseh prisotnih poskrbel zabavni ansambel Gorenjci, za veseli ton celotnemu vzdušju pa Murka Lesce in delavci naše okrepčevalnice.

Gospodarski načrt 1980

V decembru je potekala javna razprava o letnem gospodarskem načrtu za prihodnje leto. Pri samem oblikovanju stališč za sestavo plana smo se srečevali s številnimi težavami. Z delom na pripravi plana smo začeli že dovolj zgodaj — v avgustu, vendar smo uspeli osnutek predložiti samoupravnim organom šele na začetku decembra.

Prva faza je bila sestava prodajnega in provodnega plana ter njuno medsebojno usklajevanje. Pri tem so sodelovali vodje TOZD kot prvi odgovorni za plan, komerciala in SPIK. Glede na investicije, ki bodo v prihodnjem letu zaključene in aktivirane, smo planirane količine izdelkov po posameznih grupah hitro uskladili. Težave so se pojavile pri drugem delu — to je pri vrednostnem planiranju. To zajema ovrednotenje proizvodnje, plan celotnega prihodka in delitve, stroške, obratna sredstva in njihovo financiranje, vrednost točke za izračun OD ter program dela delovne skupnosti na osnovi svobodne menjave.

Ker ni bilo izdelanih izhodišč gospodarskih gibanj v okviru občine Radovljica, predlog republiške resolucije pa je bil izdan šele v novembru, smo predlagali samo izhodišča in jih uskladili preko službe za planiranje v okviru SOZD Slovenske železarne z ostalimi delovnimi organizacijami. V obravnavo smo jih dali tudi temeljnimi organizacijam in jih uskladili na DS DO 17. oktobra 1979. Predložena izhodišča predvidevajo intenzivnejšo

rast razhodkov od rasti prihodkov, saj je predviden porast cen izdelavnega materiala 12 odst., storitev 18 %, energije 30 %, vseh ostalih materialnih stroškov pa 13 % ter osebnih dohodkov 15 %. Če k temu primerjamo porast prodajnih cen 12 %, je takoj razvidno, da uspeh poslovanja ne more biti pozitiven. Zato smo se odločili, da upoštevamo na domačem trgu 15 % višje cene od doseženih v letošnjih prvih devetih mesecih, v izvozu pa 12 % višje. Da bi se obnašali čim bolj stabilizacijsko, smo predvideli tudi zmanjšanje izmeta v proizvodnji in s tem boljši izkoristek. Ker bodo pogoji gospodarjenja v prihodnjem letu predvidoma težji od letošnjih, ne bomo mogli obračunavati stanovanjskega prispevka po 10 % stopnji, pač pa le po 6,5 odst., kot je predpisano. Vendar bodo na ta način sredstva stanovanjskega sklada, s katerim razpolagamo, osiromašena, kar seveda ob številnih neresenih stanovanjskih problemih ni pozitivno. Zato smo predlagali možnost, da bomo ponovno obračunavali stanovanjski prispevek po 10 % stopnji, če bomo uspeli ustvariti dohodek v zadostni višini.

Glede obračuna amortizacije smo predlagali, da bi obračunavali tudi nadminimalno amortizacijo v vseh temeljnih organizacijah, razen v TOZD sidrne verige, orodjarni, DSSS ter v počitniškem domu. Tako smo delali tudi letos, šele v novembru se je rezultat poslovanja v TOZD sidrne verige izboljšal, tako da smo obračunali delno nadpredpisano

amortizacijo. Tudi v prihodnjem letu bomo skušali z obračunavanjem amortizacije ustvarjati sredstva za pokrivanje obstoječih obveznosti — to je odplačilo anuitet za dolgoročne kredite, ki smo jih pridobili za financiranje investicijskih naložbah in dolgoročnih obratnih sredstev ter za nove naložbe.

Poseben problem so bile cene orodja na internem trgu. Letos ugotavljamo, da so planske cene orodja, po katerih obračunavamo interni promet, prenizke. Zato izkazuje TOZD orodjarna v zadnjih mesecih izgubo. V letu 1979 smo prešli na nov način pokrivanja stroškov skupnih služb. Pred tem smo uporabljali določene dogovorjene ključne delitve, ki so temeljili na porabljenem izdelavnem materialu in izdelavnih OD v temeljni organizaciji. Letos smo izdelali programe svobodne menjave dela in tako je celotna konstrukcija orodja odpadla na orodjarno, kar pa v cenah orodja ni bilo upoštevano. Vse to smo skušali v letnem planu korigirati, s tem pa so cene orodja znatno porastle, vendar so še vedno nižje od zunaj kupljenega orodja.

Kot smo že omenili — v letošnjem letu obračunavamo prihodek skupnih služb na osnovi izdelanih programov dela, ki jih vsako četrtletje korigiramo zaradi odstopanj dejanskega stanja od predvidenega. Za prihodnje leto smo skušali izdelati boljše programe, bolj realne in dodelane. Program dela službe smo razdelili po posameznih elementih, v okviru teh predvideli storitve, za vsak element pa določili kazalce za merjenje količine in kvalitete ter ključ delitve opravljenih nalog na posamezno temeljno organizacijo. Z uveljavitvijo novega sporazuma o delitvi dohodka in pravilnika o razvidu del in nalog bo evidenca o opravljenih delovnih nalogah, količini in kvaliteti dela zagotavljala tudi realizacijo sistema nagrajevanja po posameznih službah glede na uspešnost dela službe.

V tem sestavku nismo pisali o podatkih iz plana, saj smo bili z njimi seznanjeni v času javne razprave. Lahko le rečemo, da je pred nami leto, ki bo zahtevalo od vseh nas dosti naporov in dela ter varčevanja v vseh oblikah, da bomo postavljene cilje lahko dosegli.

MK

VERIGA je glasilo delovne organizacije Slovenske železarne — Veriga n. sol. o., Lesce. Izhaja enkrat mesečno. Ureja uredniški odbor: Kozamernik Marjana, dipl. oec., Arh Zdenka, Vidic Božena, Vovk Franci in Torkar Mitja. Odgovorni urednik Torkar Mitja.

Glasilo je po 7. točki 36. člena Zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, št. 33/72) in mnenja sekretariata za informiranje SRS prosto plačila prometnega davka. — Tiska Tiskarna Ljubljana.

Demokracija odnosov bo utrjevala našo moč

Sindikati ima veliko odgovornost, da motivira delavce v temeljnih organizacijah združenega dela, da bodo čutili svojo vlogo in odgovornost pri sprejemanju planov, za ustvarjanje in razporejanje dohodka.

Da bo v prizadevanjih za odločujoč položaj delovnega človeka v naši družbi sodelovalo čim večje število delavcev je potrebno še marsikaj storiti. 9. kongres ZS Slovenije je osnovnim organizacijam naložil zelo jasne in konkretne naloge. Titova pobuda, izrečena na 8. kongresu ZS Jugoslavije o demokratizaciji odnosov in krepitvi kolektivnega dela ter odgovornosti, je začetek akcije za hitrejši prenos oblasti, za oblast delavskega razreda.

Nobenega dvoma ni, da je osnovna organizacija sindikata pomemben člen delavskega razreda, kajti stališča, sprejeta v forumih, nam ne bodo pomagala, če ne bodo plod razprav med delavci in če jih ne bomo v osnovnih organizacijah sindikata uresničevali. Z akcijami, ki smo jih vodili v letošnjem letu v sindikatih pri nas, nismo povsem opravičili svoje naloge. Žal smo velikokrat ugotavljali, da bodisi nismo pripravljene delovati tako, kot nam to velevala sprejeti zakoni in stališča, bodisi da pomena akcije nismo razumeli. Vsebinske, oblike ali metode našega dela niso bile dovolj povezane s stališčem sindikata kot družbenopolitične organizacije, v kateri ima vsak delavec, član sindikata, pravico in dolžnost uresničevati svoj del odgovornosti za uveljavljanje oblasti delavskega razreda. Treba bo podrobno analizirati vzroke odtujenosti nas samih od političnega delovanja in odločanja. Morali bomo okrepitev delegacije in njihovo delovanje, ustvariti učinkovit sistem samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja, zagotoviti pretok informacij, sprejeti idejne in akcijske usmeritve ter na njih zasnovati programe za nadaljnje naše delovanje, demokratizacijo odnosov in krepitev naše moči. Miselnost, ki je včasih prisotna, da o zahtevah, ki jih postavljamo v sindikatih ni potrebno razpravljati kdove kako zavzeto, je povsem zgrešena. Kajti dejavnost sindikata mora biti prisotna pri sprejemanju sleherne odločitve, ki je pomembna za delavca,

mora biti začetek vsake akcije v temeljni organizaciji. Ne moremo in ne smemo se sprijazniti s stariimi odnosi, katere tudi pri nas spreminjamo, vendar s počasnimi koraki. Titova pobuda je tudi potreba trenutka, kajti tudi mi smo v začetku leta občutili gospodarsko nestabilnost našega kolektiva. Dostikrat se sprašujemo zakaj odnosov v kolektivu ne poznamo bolj podrobno, kako ta ali oni organ dela, kako in kaj delajo naši delegati in delegacije. Za izboljšanje medsebojnega obveščanja in informiranja smo storili zelo malo. Tako malo, kot da smo pozabili, da je obveščanje osnova za odločanje in vsebinsko demokratizacijo odnosov. Dosedanja prizadevanja so sicer obrodila sadove, vendar so ti sadovi bolj formalno pravne narave, vsebinsko smo se v preteklosti tega vprašanja komaj lotevali. Demokratizacija odnosov terjaja, da se delavcem zagotovijo enakopravni pogoji za odločanje, kajti le takrat ko bo seznanjen bo lahko tudi odločal. Z uveljavljanjem vloge in odgovornosti delavca pri pripravljanju, sprejemanju in uresničevanju planov moramo zagotavljati pogoje, da bo delavec kot upravljalec družbenih sredstev obvladoval tudi pogoje pridobivanja ustvarjanja in razporejanja dohodka.

Glede na to, da se izteka mandat sedanjih vodstev osnovnih organizacij je to priložnost za oceno dela, uspehov in neuspehov. Občni zbori osnovnih organizacij sindikata naj obravnavajo oceno dosedanjega dela, pri čemer morajo še posebno pozornost posvetiti ideji o pravicah, dolžnostih in odgovornosti slehernega člana v osnovni organizaciji za njeno delo.

Mandat za člane IO OOS in konference OOS bo tudi v bodoče dve leti. Z izvolitvijo sposobnih ter družbeno aktivnih delavcev v nova vodstva OOS pa si bomo zagotovili tudi večjo aktivnost, kajti še vedno ostaja veliko akcij in torej tudi odprtih vprašanj.

Poudaril bi rad nekaj najvažnejših akcij sindikata.

— delovanje in uveljavljanje sindikalne skupine kot temeljne in najpomembnejše oblike sindikalnega delovanja in uveljavljanja,

— demokratizacija odnosov in krepitev kolektivnega vodstva

— uveljavljanje delegatskega sistema

— uresničevanje temeljnih družbenih interesov delavcev pri uveljavljanju samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov kot temeljev demokratičnosti

— uresničevanje akcije ČLOVEK - DELO - PRODUKTIVNOST

— planiranje in informiranje.

Osnovna organizacija sindikata bo uspešna le takrat ko bo našla take oblike in metode političnega dela, ki bodo širile krog aktivnih članov sindikata in le tam, kjer bo celota delovala tako, da bo mobilizirala slehernega člana. Za uspešnejše delo bo torej potrebno še veliko volje in pripravljenosti nas vseh. Kajti boj delavskega razreda za popolno osvoboditev ter prevzem oblasti ne sme biti samo naša vizija temveč mora biti naš vsakdan.

Leon Ivanovič



TOZD II

Ko zaključujemo poslovno leto 1979 in se intenzivno pripravljamo za planski nastop v novo 1980. leto, skozi analize poslovanja v preteklem obdobju tega leta ugotavljamo probleme, spodslija je in tudi uspehe v naših prizadevanjih. Med probleme naše TOZD bi lahko našli slabe pogoje za boljše delo: organizacija TOZD, slaba opremljenost z osnovnimi sredstvi, zahtevni pogoji dela v rudarstvu, nizke cene storitev, slaba delovna disciplina in izredno visoka odsotnost z dela zaradi bolniškega staleža.

Na rezultate dela je negativno vplival tudi še ne-

urejen samoupravni status naše TOZD, posebno na področju dela v inozemstvu, delitvi ustvarjenega prihodka, priprave delavcev za odhod na začasno delo v ZR Nemčijo, zaposlitev po njihovi vrnitvi, zaposlovanja delovnih invalidov, kar pa je v interesu GZL in delavcev, ki delajo v TOZD.

Problem vidimo tudi v velikosti TOZD, ki v obstoječih pogojih ne more zagotoviti potrebnega samoupravnega funkcioniranja. Izredno nas pesti prostorski problem, ki ima za posledico nekontrolirano delo, možnosti zlorabe zupanja, slabšo delovno disciplino, kopičenje do-

kumentacije na več mestih. Reševanje prostorskega problema je v zavodu nerazumljivo podrejeno in zanemarjeno.

Kljub vsem problemom pa opazamo določen premik v pozitivnem smislu. Proti pričakovanju nam je uspelo izredno visoko zaposlovanje delavcev v ZR Nemčiji, kar se odraža na primernem prilivu deviznih sredstev, ki so GZL še kako potrebna. V tuzemstvu smo poslovanje izboljšali do nivoja rentabilnosti, kajti moramo upoštevati, da zaradi intenzivnega zaposlovanja v ZRN, ni možno doseči boljših rezultatov, saj vedno vključujemo v delovni proces nove delavce, ki še niso vajeni dela.

Uspeli smo doseči nekaj zelo dobrih pogodb, posebno v Velenju in Zagorju, ker smo se ob dobrih pogodbenih pogojih in z izrednim angažiranjem vseh delavcev uspehi verjetno dolgoročno plasirati.

Naša prizadevanja za leto 1980 so v glavnem usmerjena doseči število 1000 zaposlenih v ZRN in tako omogočiti prepotrebni preliv deviznih sredstev, potrebnih za realizacijo zastavljene investicijske politike. Kljub zelo visokim stroškom priprave delavcev za odhod v ZRN,

Nadaljevanje na 5. strani

20 let izpostave GZ v Mariboru

Ob tej obletnici, s katero se ponaša le redkatera delovna enota našega zavoda, lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da je delovna skupnost izpostave v Mariboru pomembno prispevala k izvajanju načrta in k nenehnemu širjenju dejavnosti Geološkega zavoda.

Leta 1960 smo začeli izvajati geološka in hidrološka raziskovalna dela za izgradnjo HE SREDNJA DRAVA 1. Razširitev sodelovanja z DEM še na raziskovalna dela na Muri in v Vuhredu je že zahtevala stalno prisotnost predstavnika Geološkega zavoda v Mariboru. Istočasno pa je dobil pomembna dela pri gradnji mostov čez Dravo v Ptuj in Mariboru, pri gradnji mariborskega hotela »Slavija« in nekaterih drugih objektih tudi oddelek za mehaniko tal in temeljenje. To je terjalo tudi stalno prisotnost geomehanika in nato še formiranje geomehanskega laboratorija, ki je dobil svoje prostore na VTŠ v Mariboru.

Mestni svet in Zavod za urbanizem v Mariboru sta

pokazala razumevanje za našo dejavnost v Mariboru in uvidela potrebo po geotehničnih delih na tem območju. Na našo pobudo sta naročila izdelavo geotehničnega katastra mesta Maribor, ki je bil izdelan med prvimi v Jugoslaviji. Že z našimi prvimi deli na mariborskem območju smo se solidno afirmirali. Navezali smo dobre stike z gradbenimi podjetji in projektivnimi organizacijami.

Z veseljem lahko poudarimo, da so nas Maribor in njegove delovne organizacije kmalu sprejeli »za svoje« in tako smo navezali dobro poslovno sodelovanje in ga neprestano širili.

Razširitev naše dejavnosti je kmalu zahtevala ureditev novih poslovnih prostorov in sicer smo uspeli dobiti prostore bivšega projektivnega biroja EP Maribor na Kersnikovi ulici. Tudi ti prostori so zaradi nove razširitve postali pretesni in oddelek za mehaniko tal in temeljenje se je preselil v nove prostore na ulici Gorkega, medtem ko je oddelek za



vrtanje ostal v starih prostorih na Kersnikovi ulici.

Naša izpostava je kmalu postala kadrovska močna operativna in tehnična enota, ki je delovala v tesni povezavi predvsem z oddelkom za inženirsko geologijo in oddelkom za gradbeno in geotehnična dela.

Kot predstavnik Geološkega zavoda je mariborska izpostava z dobrim sodelovanjem, z budnostjo na trgu in s solidnim izvajanjem del uspela doseči zavidljive in konkurenčne uspehe v svoji dejavnosti na štajerskem območju.

Danes je prisotna pri skoraj vseh gradbenih delih, pri projektiranjih in nadzorih.

Toda pot do vizitke solidnega poslovnega partnerja in do referenc, ki jih

danes imamo, ni bila lahka. Zahtevala je veliko požrtvovalnosti in naporov vseh delavcev v izpostavi in seveda tudi vso pomoč vodilnih ljudi našega zavoda.

Iz mariborske izpostave je izšla pobuda za izvajanje del na koprskem in celjskem območju, kjer so prav naši sodelavci prevzeli začetna dela. Zavod se je tako dobro predstavil in kmalu uspešno razširil svojo dejavnost tudi na območju, kjer dalj časa ni bil prisoten.

Po skromnem prikazu teh rezultatov dela mariborske izpostave lahko ugotovimo, da je bila odločitev o njeni ustanovitvi upravičena in nujna ter pogoj za še uspešnejše delovanje Geološkega zavoda na štajerskem.

Janez Karlovšek

VOZ ŽE TEČE

Voz je stekel. Sicer se premika še počasi, počasneje kot si želimo tisti, ki ga potiskamo, pa vendar, škriplje a teče.

Tisti, ki nam je bilo naloženo, da ta voz spravimo v tek smo sedaj že zadihani, utrujeni in pošteno opraskani, predvsem pa umazani. Želimo si pomoči pri tem nevhvaležnem delu. Kličemo jo, kličemo na pomoč predvsem one, katerim je ta voz potreben. A pomoči ni, niti od slučajnih mimoidočih niti od tistih, ki jim je tovor namenjen. Nekateri naše klice preslišijo, drugi se jim umaknejo, tretji pa odkrito ne žele sodelovati.

Sprašujemo se sedaj, komu je voz, ki ga vlečemo z muko, sploh še potreben? Mar ga vlečemo le še v svoje veselje, kot da ne bi imeli pametnejšega in bolj koristnega dela? Naj ga pustimo, da zopet obstane?

DUŠAN NOVAK

TOZD III

Leto 1979 v poslovanju TOZD 3 je prineslo dokaj uspeha na področju gradbeništvu, medtem ko so uspehi na področju raziskovalnega vrtnja v vseh pogledih slabi. Velik del dobrih poslovnih rezultatov gre pripisati tudi restriktivnim ukrepom, ki se jih je po naši oceni naša TOZD najbolj držala. Vendar so ti ukrepi pustili tudi nekaj posledic, ki bodo lahko negativno vplivale na bodoče delo, če ne bo posluha za hitre intervencije.

V letu 1979 smo glede na težave v preteklem letu, v smislu boljših medtozdovskih odnosov in interesov GZL za čimboljši skupni rezultat GZL, začeli akcijo za boljšo organizacijo posameznih dejavnosti v GZL, ki pa je propadla že na začetku. Zaključek tega je, da so na GZL še vedno najmočnejše konservativne sile, da za progres ni pravega razumevanja in da naj si

nasprotno, težave v okvarah strojev se že sedaj začenjajo. Uvozne omejitve vseh vrst so že sedaj na vidiku. Računamo, da bomo prej omejili kot razširili dejavnost. Če smo letos dosegli plan in preslegli načrtovani dobiček, je to posledica varčevanja na vsej črti, tudi pri plačah. Drugo leto ne obeta nič dobrega, posebno še, če se bodo planske obremenitve delile po takšnih ključničarskih metodah kot letos. V tako usmeritev pa ne gremo zavestno, temveč nas ženejo v to okoliščine, predvsem kadrovski problem. V letošnjem letu je po nepotrjenih podatkih znašala fluktuacija pri ca 500 zaposlenih 200 ljudi.

Problemi našega strojnega parka so že v mesecu decembru povzročili 30-odstotni izpad. Če k temu prištejemo še skrbi za nekatera orodja, opremo in osnovni material



TOZD IV

TOZD vrtno minerska dela preživlja v letu 1979 prvo leto samostojnega delovanja. Še vedno nas spremljajo začetne težave pri upravljanju, saj še nismo sprejeli vseh samoupravnih aktov. Zavedati se moramo, da težave ne bodo nikoli povsem odpravljene, ker se bodo za odpravljenimi porodile nove, ki nas bodo ponovno angažirale za njihovo reševanje.

Ocenjujemo, da je bilo za uspešno opravljanje planskih nalog v letu 1979 pomembno dejstvo, da smo imeli dovolj osnovnih sredstev in da se ta niso prekomerno kvarila. Narava našega dela je zelo zahtevna in pogosto nas spremljajo težave. Dnevno ima naš delavec vsaj 25 kg razstreliva in razstrelivnih sredstev v rokah, kar predstavlja tudi psihično obremenitev.

Največji uspeh v letu 1979 je kolektiv TOZD dosegel s tem, da bo uspel za investicijska sredstva oddvojiti 16.000.000 din. Prav tako ocenjujemo, da smo dosegli velik uspeh, ko smo adaptirali najete prostore na Jesenkovem, ki bodo služili za uspešnejše vzdrževanje naše strojne opreme. Z akcijo dograditve in preselitve v adaptirane prostore bomo nadaljevali v letu 1980.

Pospešili bomo tudi akcijo notranje organizacije TOZD, da bi povečali izkoristek delovnega časa. Poseben pomen pa bomo namenili akciji »Človek, delo, produktivnost«, za katero smo program sprejeli v letošnjem letu.

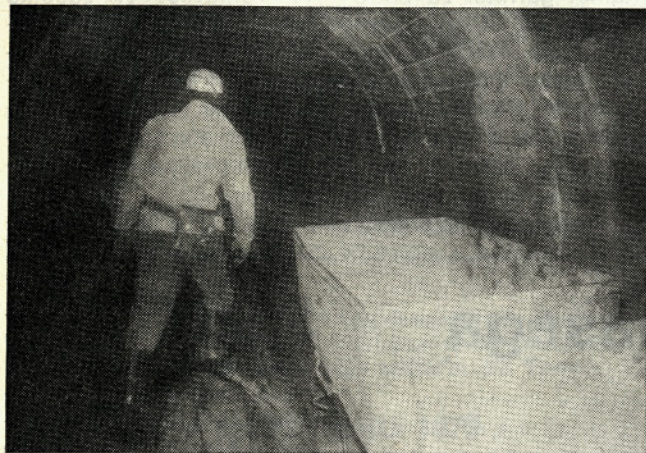
Po podatkih z dne 30. 9. 1979 zaposluje naša TOZD 238 delavcev. Kvalifikacijska struktura je naslednja:

Z visokošolsko izobrazbo zaposlujemo 8 delavcev, z višješolsko izobrazbo 4 delavce, srednjo šolo ima 22 delavcev, VKV 12 delavcev, KV 119 delavcev, PK 31 delavcev in NK 38 delavcev, 3 delavci imajo nižjo izobrazbo, eden pa ima magisterij iz rudarstva.

Na novo smo zaposlili 32 delavcev. Razen redkih izjem so vsi delavci brez ustreznih kvalifikacij. Iz TOZD je do sedaj odšlo 29 delavcev. Nekateri so prekinili delovno razmerje, ker so si delo poiskali v domačem kraju, drugi pa so morali zapustiti TOZD zaradi izreka disciplinskega ukrepa o prenehanju delovnega razmerja. Fluktuacija v času od januarja do septembra je bila 9,6-odstotna.

V letu 1980 želimo s skupnimi naporii prispevati k stabilizaciji našega gospodarstva.

Silvan Bačar



moramo doma poslovati pozitivno, ustvariti planirana sredstva amortizacije, skladov in odplačevanja sprejetih drugih obveznosti.

Da bi dosegli zastavljene cilje se moramo primerno opremiti z osnovnimi sredstvi in s tem doseči večjo konkurenčnost, lažje delo za ljudi in predvsem manjše število zaposlenih. Zaradi zaposlovanja delavcev v tujini se bo število zaposlenih doma zmanjšalo, priliva novih delavcev pa ni več pričakovati tako množično kot doslej.

Perspektiva, ki se obeta rudarstvu, bo zahtevala najboljše izvajalce rudarskih del, sposobnih delo opraviti hitro in kvalitetno, kar pa mi, tako opremljeni in organizirani kot smo

sedaj, nismo sposobni. Če želimo zadržati kontinuiteto del in pa prisotnost v vseh republikah, kar je za GZL nujno iz več razlogov, moramo predstavljati izvajalca, ki bo za investitorje predstavljal kvaliteto in zaupanje.

Renome, ki smo ga z izrednimi naporii in sredstvi dosegli kot izvajalec rudarskih del, ne smemo zapraviti z nepremišljeno politiko ali celo iz subjektivnih razlogov.

Razvoj TOZD gledamo skozi interes celotnega GZL, to pa je: biti prisoten čim dlje pri izvajanju del v ZRN in se usposobiti, da bomo takrat ko naša prisotnost v ZRN ne bo več potrebna, lahko zaposlili vse naše delavce, ki se bodo vrnili iz ZRN.

Rudi Pančur



pomaga vsak sam kakor ve in zna. Razne pomoči sodelovanja in skupna vlaganja gredo več ali manj le pod prisilo in to šele tedaj, ko so nekateri žepi že polni in ni več možnosti za večji kos pogache.

V TOZD 3 smo proti koncu leta z veliko težavo sprejeli sklep, da se reorganiziramo tako, da bosta ločeno prikazani in vodeni dve dejavnosti, t. j. gradbena in vrtno-raziskovalna. Ta korak so nam narekovali različni problemi, med katerimi je na prvem mestu gotovo kadrovska zasedba vodilnih mest. Če smo že tako nesrečno skupaj sestavljena TOZD, da smo odvisni od TOZD 1, TOZD 5 in TOZD 6 v naši osnovni dejavnosti, tedaj pričakujemo, da se tudi naši rezultati obravnavajo kot štiri-komponentni, pri tem pa mislimo tudi na osebni dohodek.

V letu 1980 ne pričakujemo nobenih boljših pogojev za delo kot letos,

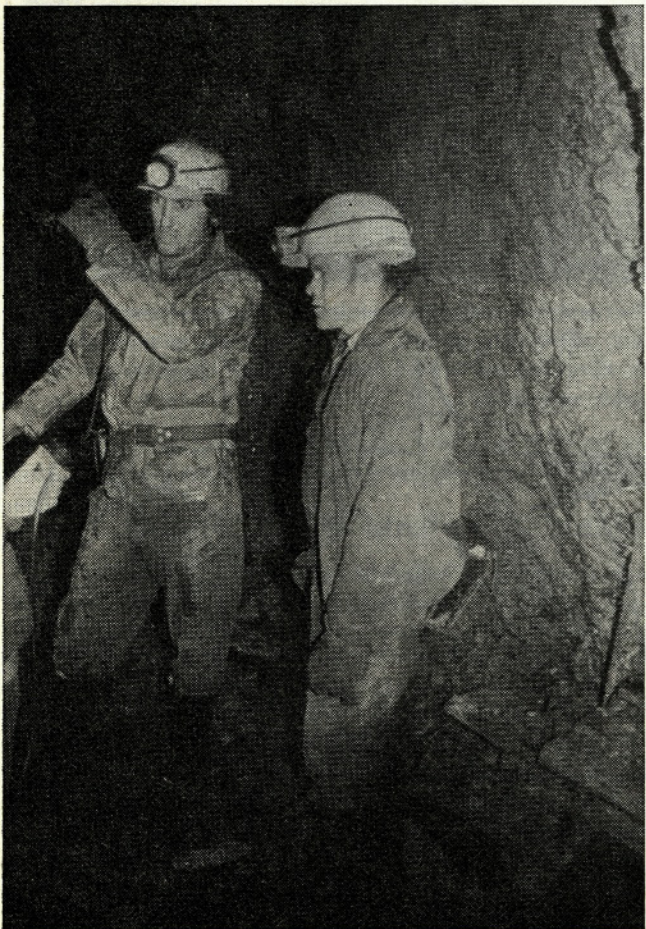
(cevi) pa se lahko vprašamo kaj bomo čez eno leto še sposobni delati.

Razmisliti pa bi morali tudi ostali, kdo bo pokrival naš delež skupnih stroškov, če bo potrebna v letu 1980 sanacija naše TOZD.

Sedanji način delitve dela in delitve po delu gotovo ni tisti, ki bi nakazoval naši TOZD lepo bodočnost in s tem pritegoval nove sodelavce. Tudi selitev na obrobje mesta v nove barake nas ne dela nič bolj atraktivne. Vendar ker smo se že večkrat selili (Dalmatinova, Parmova, Dimičeva, Letališka) je še enkrat več ali manj vseeno.

Mogoče bomo letos, ko letni rezultati poslovanja vsem TOZD dobro kažejo, deležni posluha, da ne bomo leta 1980 takoj začeli s sanacijskimi programi in, da se uvrstimo s plačami v povprečje GZL. Srečno Novo leto 1980!

Jože Juvan



Sreča obstaja v tem, da varuješ samega sebe
Benedict Spinoza

Sreča ljudi mnogo prej zlomi kot nesreča
Martin Luther

Sreča je kakor sonce. Kadar je najlepše, zatonetone

Ivan Cankar

OPRAVIČILO

Pri članku Daljinske raziskave ing. M. Čakala na 8. strani so se vrinile neljube napake: pri skici tektonike območja Slovenije manjka navedba avtorja in to: M. Olujić, 1975. Satelitski posnetek v naslednjem stolpcu je postavljen na glavo. Škrat pa je pošteno zamešal tudi lomljeni stavek.

Avtorju in bralcem se za napake opravičujemo.

Uredništvo

Uresničevanje programa izvajanja zakona o združenem delu – osnovna naloga

Uspeh TOZD komercialne dejavnosti v letu 1979 je rezultat uspešnega dela vseh oddelkov v TOZD in prizadevanja članov kolektiva za doseganje in preseganje sprejetih planov. Ena osnovnih nalog v tem letu je bila uresničevanje programa izvajanja zakona o združenem delu. Sprejeli smo vrsto samoupravnih aktov kot: samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za delitev dohodka in čistega dohodka, samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo in statut TOZD.

Zelo pomembno je področje, ki ga urejemo in ga bomo morali urejevati še naslednje leto, je notranja organizacija in opis del in nalog posameznih delovnih mest in vrednotenja le-teh. Prav tako bo potrebno posvetiti posebno pozornost še sporazumom, ki bodo urejevali področje dohodkovnih odnosov med TOZD komercialne dejavnosti in ostalimi TOZD v sestavi delovne organizacije.

Pomembnejše poslovne akcije TOZD komercialne dejavnosti v letu 1979 so bile: sodelovanje na zagrebškem velesejmu s firmama Salzgitter in Fagersta, demonstracija težkih vrtnalnih strojev firme Salzgitter v Lukavcu in Zagrebu, urejevanje novega skladišča ob Letališki cesti, prevozi težke vrtnalne mehanizacije itd.

Posebno pozornost smo v iztekajočem se letu po-



svečali kadrovske probleme in izobraževanju. Kar štiri delavci so opravili izpit za zunanjetrgovinsko poslovanje, trije pa so uspešno opravili tečaj za skladiščnika. Ob delu se še nadalje izobražujeta dva delavca.

Od 60 zaposlenih delavcev v TOZD komercialne dejavnosti so v letu 1979 odšli štiri delavci, prišli pa so trije.

Po začrtanih smernicah za srednjeročno obdobje bo naša TOZD usmerila razvoj predvsem na dvoje področij, in sicer:

— na izvajanje nalog transporta, skladiščenja, nabave (doma in v tujini) in uvoza za potrebe drugih TOZD Geološkega zavoda. Obseg te dejavnosti, ki ima status skupnega pomena bo stalno prilagojen potrebam drugih TOZD;

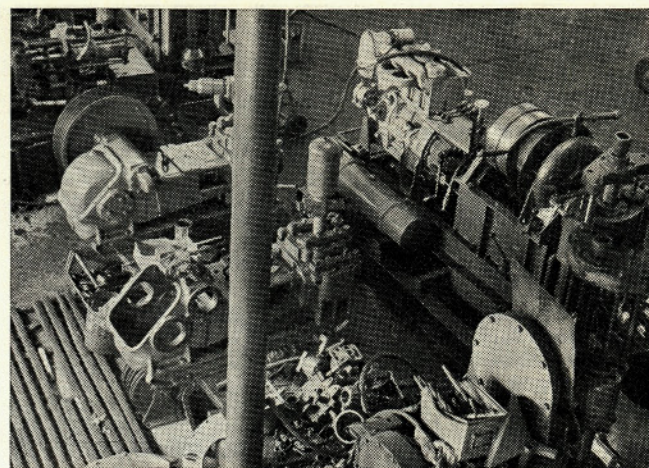
— drugo področje pa je zastopstvo in konsignacija tujih firm: Fagersta, Longyear, Salzgitter, Aseol. Tu bo TOZD komercialne dejavnosti sledila potrebam in možnostim jugoslovanskega trga.

Tomaž Rupel

zaposliti in v delo uvesti nove delavce ter s primerno organizacijo zagotoviti, da bo prehod v nove delavnice potekal brez zastojev.

Nova proizvodnja se bo z uvedbo novih artiklov (krona za pnevmatske stroje z zunanjim kladivom, dleta za rudarske odkopne stroje, specialna orodja) skušala še trdneje zasidrati na jugoslovanskem tržišču, na zavodu pa skušala nadomestiti precejšen del uvoza z domačimi proizvodi.

Načrtujemo tudi širšo akcijo za izvoz dela proizvodnje. Oddelek konstrukcije bo poleg nalog za zavod intenzivneje sodeloval z Vojnotehničnim inštitutom na področju



vrtnalnih garnitur za potrebe JLA.

Za našo TOZD je značilna nizka fluktuacija delovne sile. Stalež delavcev se povečuje glede na vedno večje potrebe, predvsem v remontni dejavnosti. Trenutno je zaposlenih

114 delavcev (v začetku leta 108). Kljub pomanjkanju prostora bomo v naslednjem letu stalež povečevali, da bi zagotovili zadostno število vzdrževalcev ob prehodu v nove delavnice.

Tine Lajevc

Rezultati našega dela

Kegljaški klub Geološki zavod Ljubljana, deluje v okviru ŠD — GZL ter je najuspešnejša in najbolj delovna sekcija društva. Na svoji redni letni skupščini, ki je bila 22. 12. 1979 je bil podan pregled celoletnega dela ter proglašeni najbolj uspešni člani kluba. Vodja sekcije je v svojem poročilu zelo jasno orisal prehojeno pot ter nedvomno najbolj uspešno leto delovanja kluba.

Koliko, kje in kako delajo v KK-GZL?

Vsi člani kluba imajo dvakrat tedensko obvezni trening. Treninki potekajo po vnaprej določenem programu, katerega ob pomoči strokovnjakov (sicer prijateljev kluba) pripravljajo člani kluba sami. V veliko veselje in zadovoljstvo vseh članov je da jim delovna organizacija preko športnega društva, ki deluje v okviru konference OOS, omogoči da lahko izvajajo svoje programe. Klub uporablja kegljišče v Staničevi ulici ter kegljišče Maksa Perca. Na slednjem se vršijo tudi vse prvenstvene tekme v I. ligi ljubljanske regije.

Klub uporablja tudi kegljišče v športnem parku Kodeljevo, katero je na uporabo v rezerviranem terminu za rekreacijo vsem zaposlenim v našem kolektivu.

To so uspehi:

V začetku letošnje sezone so kegljači našega kluba dosegli z uvrstitvijo v I. ligo ljubljanske regije svoj največji uspeh. Ta uspeh je govoril da bo zavzetost posameznikov obrodila velike uspehe v tako dobro organizirani sredini. Ti pa niso izostali. Skozi leto je klub v osemnajstih prvenstvenih srečanjih zbral 13 točk ter zasedel 6. mesto na prvenstveni lestvici najbolj-

ših v ljubljanski regiji. Na občinskem prvenstvu se je Geološki zavod uvrstil na 2. mesto ter tako ponovil svoj lanskoletni uspeh. Ženska ekipa se je uvrstila na sedmo mesto. Posamezno sta se dva člana moške ekipe uvrstila na drugo, oziroma tretje mesto, članica ženske ekipe pa na peto mesto. Med letom je klub imel veliko prijateljskih srečanj. Naj omenim srečanje z Geodetskimi zavodom iz Maribora ter srečanje z Rudarjem iz Zagreba, katera so tradicionalna.

Da bi tudi v bodoče tako uspešno delovali si klub želi da bi v njegove vrste pristopilo nekaj novih članov, predvsem pa članice našega kolektiva, da bi bolj aktivno delovala tudi ženska ekipa.

Stane Zdešar



TOZD VI

Za našo temeljno organizacijo — verjetno pa tudi za cel zavod — je najpomembnejši dogodek v letu 1979 uspešno zaključen investicijski program

in pridobitev kreditov za gradnjo novih delovnih prostorov in skladišča. Izgradnja le-teh bo omogočila naši temeljni organizaciji in vsem operativcem

sojlobnejše in smotnejše delo z večjimi učinki in manjšimi zastoji. Ker vemo, s kakšnimi težavami je bilo povezano pridobivanje kreditov, želim izkoristiti priložnost in se zahvaliti vsem, ki so z veliko energijo v tej akciji sodelovali.

Za pomemben uspeh v letu 1979 ocenjujem tudi stabilizacijo poslovanja celotnega zavoda. Menim, da so bili stabilizacijski ukrepi in nekatere restrikcije, ki smo jih uvedli na začetku leta koristni, čeprav ne vedno popularni. Z natančno izdelanimi programi in planom za leto 1980 bomo lahko uspešno poslovali tudi brez takih ukrepov.

Osnovna naloga naše TOZD v letu 1980 bo brez dvoma prilagajanje organizacije remonta vedno večjim zahtevam operativnih TOZD. Po sprejetem programu bomo morali

